

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

Кузнєцова Л.В.

“___” _____ 2018 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності фінанси та кредит

за темою:

«Організація роздрібних платежів з використанням банківських платіжних карток»

Виконавець

студент кредитно-економічного факультету

Мухаметова Ольга Андріївна

Науковий керівник

к.э.н., викладач Деркач Ю.Б.

Одеса 2018

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Платіжні картки як кредитно-розрахунковий інструмент та особливості їх використання в Україні і в світі

1.1. Платіжні картки як базовий інструмент ринку платіжних карт: поняття, функції, класифікація, характеристика видів

1.2. Еволюція правового забезпечення операцій вітчизняних банків з платіжними картками.

1.3. Особливості функціонування національних карткових ринків на прикладі вітчизняної платіжної системи «Простір» та китайської «China UnionPay»

РОЗДІЛ 2. Аналіз запровадження та використання розрахунків за допомогою платіжних карток

2.1. Організація роботи банків з обслуговування клієнтів за допомогою платіжних карток

2.2. Аналіз банківських операцій (на прикладі окремого банку) з використанням платіжних карток.

РОЗДІЛ 3. Напрями удосконалення порядку проведення роздрібних платежів з використанням банківських платіжних карток

3.1. Розвиток в Україні роздрібних платежів з використанням банківських платіжних карток на основі міжнародного досвіду.

3.2. Шляхи зниження карткового ризику у банківських установах.

ВИСНОВКИ

Анотація

Список використаних джерел

ВСТУП

Сучасні платіжні системи є важливою частиною економічної і фінансової структури будь-якої країни. Безпечні та ефективні платіжні системи мають вирішальне значення для функціонування економіки та забезпечення фінансової стабільності. Ефективне функціонування цих систем дозволить забезпечити безпечне та своєчасне проведення операцій та робить суттєвий внесок в економічний розвиток.

Світові кризи надали нам можливість зрозуміти важливу роль інфраструктури фінансового ринку для економічної стабільності. Незважаючи на кризи, використання платіжних карток у світі продовжує зростати.

Підвищення ролі платіжної сфери України та необхідність детінізації української економіки вимагають вдосконалення нормативного регулювання ринку платежів. При цьому від якості цього вдосконалення залежить позитивний чи негативний вплив на економіку та привабливість України для іноземних інвестицій.

Запропоноване дослідження охоплює такі питання: розвиток платіжних систем, економічна роль безготівкових платіжних інструментів, ризики, з якими стикаються платіжні системи, нові технології в платіжних системах.

Поширення використання платіжних карток в Україні відкриває і ряд додаткових перспектив, зокрема: повернення частини заощаджень населення на рахунки у банки, що також сприятиме нарощенню ресурсної бази, зменшенню відсоткових ставок та рівня доларизації економіки.

ВИСНОВКИ

Банківська система в цілому отримує такі переваги від широкого застосування пластикових карток у сфері масових платежів:

- зростає залучення грошових коштів у внутрішньобанківський оборот, посилюється керованість грошового обороту в цілому, підвищується роль банківської системи в розвитку економіки;
- знижується частка готівки в грошовій масі, скорочуються витрати на її друкування і забезпечення обігу (касові витрати);
- з'являється додатковий стимул для переведення банківської справи на сучасні електронні технології, що сприятиме зростанню попиту на новітню комп'ютерну техніку, програмне забезпечення, системи зв'язку, висококваліфіковані кадри і надає тим самим поштовх до розвитку вітчизняного виробництва та зайнятості.

Розвиток електронних грошей був започаткований в країнах з розвинутою економікою. Тому впровадження електронних грошей в Україні, має свої особливості. Економіка розвинутих країн більш відкрита та інтегрована одна в одну за рахунок чого функціонують стабільні міжнародні фінансові потоки, потоки матеріальних, людських ресурсів та технологій. Розвинута ринкова економіка характеризується високим рівнем комп'ютеризації, наявністю сучасних засобів зв'язку і їх інфраструктури, що

постійно вдосконалюються за рахунок приватних інвестицій та досягнень науково-технічного прогресу.

Масштабність проблеми впровадження електронних грошей, перш за все, полягає в тому, що вона зачіпає інтереси всього суспільства, а тому є соціальною. У вирішенні цієї проблеми зацікавлено не тільки суспільство в цілому, але й кожний його елемент, починаючи від окремого громадянина і закінчуючи органами державного управління всіх рівнів влади.

Отже, держава, стимулюючи впровадження електронних грошей, в першу чергу має виконати властиві тільки їй функції, делеговані суспільством.

Необхідно створити повноцінне законодавче поле зі сталими правилами гри та відповідні умови для повноцінного кредитування населення, без будь-яких ризиків для фінансових установ і торгових підприємств. Створення середовища електронних грошей неможливе без опори на національну промисловість.

Україна не є багатою країною, яка може дозволити собі масові закупки коштовного обладнання за кордоном для забезпечення високих темпів розгортання нової платіжної системи. Необхідно створити прийнятні умови для інвестицій в цю галузь всіх причетних до створення НСМЕП.

Перехід від використання готівки до платіжних карток позитивно корелює зі зростанням ВВП і рівнем доходу. Тоді як причинний зв'язок працює в обох напрямках, реальне зростання ВВП може бути швидшим на 0,2%-0,5% на рік за рахунок ширшого використання платіжних карток. Водночас використання готівки далеко не безкоштовне. Витрати на використання готівки несуть споживачі, підприємства, комерційні банки та центральний банк. Сукупні суспільні витрати на користування готівкою становлять близько 0,3%-0,4% від ВВП на рік.

Остання світова криза показала важливість надійної інфраструктури фінансового ринку для фінансової та економічної стабільності. При цьому глобальні платіжні компанії пройшли кризу без проблем. Світова тенденція

до більшого використання платіжних карток триває, незважаючи на кризу і навіть прискорилась за останні два роки.

На останок слід зазначити, що усі переваги використання платіжних карток в Україні зникають разом із зникненням електричного струму, оскільки на сьогодні неможливо забезпечити усіх суб'єктів економіки джерелами безперебійного живлення.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 № 679-IV із змінами (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 29, ст.238).
2. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 року № 2121-III із змінами, (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 5-6, ст.30).
3. Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» від 5 квітня 2001 року N 2346-III із змінами, (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 29, ст.137).
4. <https://bank.gov.ua/control/uk/index>
5. <https://minfin.com.ua/2017/04/24/27437115/> 24 квітня 2017, 11:26 Китайская платежная система UnionPay решила бороться с Visa и MasterCard
6. В.Кравчук, О.Прем'єрова. Ринок карткових платежів України: Міжнародний досвід та національне регулювання. Аналітичний звіт. Київ, 2012.
7. http://www.ukrrudprom.com/news/NBU_gotovit_novie_sposobi_beznalichni_h_plategey.html

8. Басюк Н.Б., Бондарева О.В., Кочетков В.Н. Современная система денежных расчетов. – К.: Украинско-Финский институт менеджмента и бизнеса, 1997. – 190 с.
9. Пластиковые карты. 4-е издание, переработанное и дополненное. – М.: Издательская группа «БДЦ-пресс», 2002. – 576 с.
10. Симовьян С.В. Банковские платежные карты, как средство предупреждения и противодействия легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем: Монография. – Харьков: Изд-во Нац. ун. внутр. дел, 2003. – 240 с.
11. Єрохіна Н.А., Микитина О.Г. Електронні гроші в платіжній системі держави // Фінанси України. – 2002. - № 3. – С. 134-140.
12. Романенко Л.Ф. Особливості використання українськими комерційними банками пластикових карток у зарплатних проектах // Фінанси України. – 2002. - № 6. – С. 105-107.
13. Харченко В. Нове у використанні платіжних карток // Вісник НБУ. – 2005. - № 8. – С. 15-17.
14. Автоматизированные информационные технологии в банковской деятельности: Учеб. пособие для вузов / Г. А. Титоренко, В. И. Суворова, И. Ф. Возгилевич и др. / Под ред. Г. А. Титоренко. — М.: Финстатинформ, 1997. — 268 с.
15. Автоматизированные информационные технологии в банковской деятельности: Учеб. пособие для вузов / Г. А. Титоренко, В. И. Суворова, И. Ф. Возгилевич и др. / Под ред. Г. А. Титоренко. — М.: Финстатинформ, 1997. — 268 с.
16. Автоматизированные информационные технологии в экономике: Учебник /Под ред. Г.
17. А. Титоренко. — М.: Компьютер, ЮНИТИ, 1998. — 400 с.
18. Автоматизация расчетных операций и фондовых бирж. — М.: Церих, 1992. — 206 с.

19. Банковские технологии. М.: Журнал издательства "Бизнес и компьютер" 1997—1999 гг.
20. Банковские технологии. Компьютеры и программы, 1997—1999 гг.
21. Вступ до банківської справи: Навчальний посіб. / Савлук М. І., Мороз А. М., Коряк А. М. / Під ред. М. І. Савлука. — К.: Лібра, 1998. — 344 с.
22. Державний класифікатор України ДК-001-94. "Класифікатор форм власності", затверджений наказом Держстандарту України № 228 від 22 листопада 1994 р.
23. Державний класифікатор України ДК-002-94. "Класифікатор організаційно-правових норм господарювання", затверджений наказом Держстандарту України № 228 від 22 листопада 1994 р.
24. <http://zakon.rada.gov.ua>
25. Платіжні системи: Навчальний посібник / Віднайчук-Вірван Л. А., 2013—189 с.
26. Банківські операції: Навчальний посібник / Копилюк О. І., Музичка О. М., 2012—535 с.
27. Розвиток банківської системи в умовах формування нової архітектури фінансового ринку / за ред. Коваленко В. В., 2012—765 с.
28. Постанова Правління Національного банку України від 12 лютого 2013 року № 42 "Про врегулювання питань щодо приймання готівки для подальшого її переказу".
29. Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням, затверджене постановою Правління Національного банку України від 05 листопада 2014 року № 705.
30. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затверджена постановою Правління Національного банку України від 21 січня 2004 року № 22.

31. Платіжні системи: Навчальний посібник/Вовчак О.Д.,Шпаргало Г.Е.,Андрейків Т.Я.,2008—341 с.
32. Платіжні системи: Навчальний посібник/Пиріг С.О.,2008—240 с.
33. Банківські операції: Навчальний посібник/за ред. Рябініної Л.М.— ОНЭУ,2011—519 с.
34. Основи банківської справи: Навчальний посібник/Назаркіна Л.І.,Родкіна О.Ю.,Тарасенко О.М.,2006—219 с.
- 35.
36. Управління фінансовою стійкістю банків: підручник/ Зверяков М.І.,Коваленко В.В.,Сергеєва О.С.,2016—520 с.
37. Кредитний менеджмент:Підручник/Кузнецова Л.В.,2007—332 с.
38. Банківські системи зарубіжних країн: Підручник/Мельник П.В.,Тарангул Л.Л.,Гордей О.Д.,2010—586.
39. Интернет-банкінг як канал дистанційного банківського обслуговування/Долгушина А.Я.,2014—208 с.
40. Банківські інновації:Навчальний посібник / Егоричева С.Б.,2010—208с.
41. Банківська система: монографія/ Коваленко В.В.,Коренева О.Г.,Черкашина К.Ф.,Крухмаль О.В.,2010—187 с.
42. Банківське право: Навчальний посібник/ Орлюк О.П.,2005—376 с.
43. Банківські операції: Підручник/за ред.Мороз А.М.,2008—608 с.
44. Банківська справа: Навчальний посібник/за ред.Тиркало Р.І.,2001—314 с.
- 45.Заброцька О.П. Еволюція міжбанківських розрахунків // Вісник НБУ.- 1996.- № 3.
- 46.Жабровець В.О. Напрямок та форми співробітництва в процесі створення Національної системи масових електронних платежів // Перспективні банківські технології.- К.: Коміздат, 1997.- С.49.
- 47.Князева И. В Украине рынок карточек разрастается. Будут ли довольны клиенты? // Финансовая Украина.- 1995.- № 10.

48. Мартынюк С.В. Тенденции развития украинского рынка платежных карт // Финансовая консультация, 1998.- № 26.- С.28.
49. Нефьодов Є.В. Електронна комерція — в погоні за on-line клієнтом // Перспективні банківські технології.- К.: Коміздат, 1997.- С.27.
50. Фінансове право: Курс лекцій / В.А.Предборський (наук. керівник авт. колективу, Л.А.Жук, А.Г.Зюнькін та ін.- К.: Правові джерела.- 1998.- 319с.
51. Зверяков М. І. Управління фінансовою стійкістю банків: підручник / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко, О. С. Сергєєва. – Київ: «Центр учбової літератури», 2016. – 520 с.
52. Зверяков М. І. Банківський капітал: вимоги Базеля III / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко // Фінанси України. – 2011. – № 6. – С. 13-23.
53. Про платіжні системи і переведення грошей в Україні: Закон України від 05.04.2001. № 3 2346-III // Відомості Верховної Ради. - 2001.
52. Поліщук С. Пластикові (платіжні) картки: випуск і використання // Бухгалтерський облік і аудит. - 2002. - № 9. - С. 56-60.
53. Банковское дело: Учебник / Ю.А. Бабичева; За ред. к.э.н. Ю.А. Бабичевой. – М.: Прогресс, 2000. – 397с.
54. Банковское дело: Учебник / В.М. Колесникова, Л.П. Крожевецкой; За ред. проф. В.М. Колесникова. – М.: Финансы и статистика, 1995. – 480с.
55. Васюренко О.В. Банківські операції: Навчальний посібник. – К.: “Знання”, 2000. – 243с.

56. Иванов Д.Л. Международный банковский бизнес: Учебное пособие
–
М.: Издательство АТ “Консалтбанкир”, 1995. – 562с.

57. Кириченко О., Гіленко І., Ятченко А. Банківський менеджмент:
Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. – К.:
Основи, 1999. – 671с.

58. Нуреев Р.М. Деньги, банки, кредитно-денежная политика:
Научное пособие., 1994. – 109с.

70

59. Полфреман Д., Форд Ф. Основы банковского дела: Пособие. – М.:
ИНФРА–М, 1996. – 624с.

60. Усоскин В.М. Банковские пластиковые карточки: Пособие. , 1995. –
142с.